

Atuagassiami uani saq-qummertumi atuarfiit avatangiisaat pillugit allaaserisat marluk saqqummertusanut ilaapput.

Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffianni, IMAK-imi siulittaasoq, Elna Heilmann, Naalagaaffiit Peqatigiit ilinniartitsisunut ullorititaannut, oktobarip tallimaanni pisartumut, atattillugu oqalugiarnerni atu-

arfinni avatangiisit arlalitsigut isornartorsiorpai.

Taanna taamani ilaatigut ima oqarpoq:

- Ilinniartitsisut sullivimmi atugaat aningaasaliiffigineruneqarlutillu pitsaanerulluinnartariaqarput!

IMAK-imi siulittaasup oqalugiaataa tamakkiisoq, atuagassiami Ilinniartitsisumi normu 14-imi, 2024-mi saqqummertumi, atuarneqar-

sinnaavoq.

Sullivinni avatangiisit qulequttatut arlalinnik imaqarsinnaavoq, assersuutigalugit meeqqat atuartut ilinniartitsisunut pissusilersuutaat, ilinniartitsisut ulluinnarni sulinerminni aqutsisuminnit qanoq pissusilersorfigneqartarneri imaluunniit sulliviit, tassa atuarfiit qanoq pitsaatigineri.

Attumi atuarfik immap angusaraa

Meeqqat ilinniartitsisullu niaqquerisartut, qinngamikkut aakulasut imermillu qilalikulasut, Attumi atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq oqarpoq.

Nunatsinni atuarfiit amerlaqaat. Taakkua tamarmik silaannarissutsimikkut pitsaasutsimikkullu aamma assigiinngillat. Atuarfiit ilaat Nuummiittoq nutaavissuaq, Atuarfik Inussuk, sulituarfittisiffigineqalinngilaq atuarfippassuilli ilaat ukiuni qulikaani arlalinni atuarfittut maannamut atorreqareerput.

Atuarfinnut ukiorpassuarni atorreqartunut Attumi atuarfik ilaavoq. Attumi atuarfiup ilassutaa ima atorreqarluareertigaaq allaat Attu-

mi atulinnginnermini Qullisani atuarfiusimalluni, aamarsuarsiorfilli 1972-mi matuneqarmat atuarfiata ilaa Attup atuarfianut ilassutigineqarpoq.

Attu nunatsinni nunaqarfinni inuttunerpaanut ilaalluni 200-t missaannik inoqarpoq. Atuartut 30-init amerlanerunngitsut ilinniartitsisut qulinit amerlanerunngillat.

Attup atuarfiani siulersuisut siulittaasuata, Johanne Inuusuttup, Attumi imaq ulitsillugu immap atuarfiup naqquta ilua angusaraa oqaluttu-

Johanne Inuusuttoq. Assi: Nammineq pigisaq.

arpoq.

- Atuarfik immap ulinnermini angusarpaa, taamaakkami tippattaqaaq. Atuarfiup siulersuisui Attumi atuarfiup ilinniartitsisuisa inaanni ataatsimiittarput, ini taanna tipeqannginnerusuusisaraluarpoq, kisianni ataatsimeereeraangatta ingerlaannaq niaqorlulertarpunga, Johanne Inuusuttoq oqarpoq.

Atuagassiap ilinniartitsisup paasisai naapertorlugit Attumi atuarfik sananeqarmat naqqup ataaniittoq issoq piarneqanngilaq. Uleruluttumilu immap atuarfiup naqqa tamaat angusarmagu tamanna aamma tippanneranik kinguneqartarpoq.

Atuarfik ikuallalissagaluarpat qimaaffissiat uleruluttumi immamit aamma anguneqartarput.

Imerusunneq, niaqorlunneq, aanneq.

Attumi atuarfiup siulittaasuata, Johanne Inuusuttup, oqaluttuarnera naapertorlugu atuartut nalinginnaanngitsunik, aammalu misigisariaqanngisaminnik ulluinarni misigisaqartarput. Meeqqammi imerusuinna-

vittartut, qinngamikkut aakulasartut niaqorluttaqisullu taanna oqaluttuarpoq.

- Paniga niaqorlunnerartarpoq taamaakkaangamilu atuarusunneq ajoraluarpoq. Atuartussaataammalli uanga atuaqqusarpara. Nalunngikaluarlugu ulorianartuusooq atuartiinnartariaqartarpara. Immaqa uffa ilikkarnissaraluanut sunniuteqarnerluttartoq, Johanne Inuusuttoq oqarpoq nangipporlu:

- Angajoqqaaqatima ilaat aamma oqarnikuuvoq meeqqami ilaat atuarfimiilluni qasoqqasangaarmat sapigalinnut iisartakkanik iisitittarsimallugu. Meeqqamilu ilaat alla qasoqqasaqisoq allaat isaata atai taarsisartut.

Johanne Inuusuttulli panini niaqorlulluinnaraangat soorunami angerlarsimatiinnartariaqartarpaa.

Meeqqat atuartut taama misigisaqartuni kisimiinngillat. Taakkuami atuarfimi ilinniartinneqarnerminni ilinniartitsisoqarput. Ilinniartitsisullumi atuarfiup silaannalunneranik aamma ajoraluumik napparsimallutik peqqiilliulersarput.

- Ilinniartitsisut niaqorlukulunnerakulapput, panima arlaleriarluni oqaatigisarpaa ilinniartitsisortik napparsimammat vikarimit atuartineqarsimallutik. Soorunami napparsimanassaqaq ullummi tamaasa suliarторfigisarpaat.

Atuakkanik eqqaaneq

Attumi atuarfiup silaannaluttarnera atortut igiinnartariaqarnerannik aamma kinguneqarpoq. Ilinniartitsisut annoraamerngit atuaakkallu amerlasuut, ilaatigut nutaarluinnaat, eqqarsima vaat, tipip mamaatsup tikka taakkununnga nipputtuusisarmat.

- Atuartuutitta atuakkatik illersorniarlugit tamaasa maanna soraarnerminni angerlaattarpaat, Johanne Inuusuttoq oqarpoq.

Atuarfimi siulersuisut ataatsimiinnerminni atuarfiup taama innera eqqartukulasaraat siulittaasoq oqarpoq.

Iliuuseqarnerunissamulli siulittaasoq isummersoqatissaaleqisarami annerumik suliniarneq ajorpoq. Taamaakkaluartoq atuarfiup taamaannera nuannarinngilaa.

- Ajorpoq. Meeqqama ullut tamaasa ornittangaa silaannarissartuaannaraluartoq silaannaluttuaannartooq malunnartarpoq. Allatullu ajornarpoq, meerara atuassaguni ullut tamaasa orniguttariaqarpoq, Johanne Inuusuttoq oqarpoq.

Attu Kommune Qeqertalimiippoq. KNR-ip nutaarsiassaqtitsiviata 2022-mi oktobarimi allaaserisaani, Kommune Qeqertalimmi borgmesteri, Ane Hansen, Attormiut ajornartorsiutaat ilisimallugit taamani oqarpoq. Nutaavimmillu

atuarfiliortoqarnissaa 2023-mi missingersuutitut ilanngunnissaa anguniarlugu taamani aamma oqarpoq. Atuarfilli nutaaq 2023-mut 2024-mullu missingersuutitut ilanngunneqanngilaq.

I denne udgave

af bladet bringer vi en beskrivelse af arbejdsmiljøforholdene på to skoler.

Under sin tale på FN's Internationale Lærerdag den 5. oktober kritiserede forkvinden for IMAK, Elna Heilmann Thomsen, arbejdsmiljøforholdene på skolerne på flere områder. Hun sagde blandt andet:

- Der skal afsættes flere midler til at forbedre lærernes arbejdsvilkår!

Forkvindens tale kan i sin helhed læses i bladet Ilinnirtitsisoq nr. 14/2024.

Begrebet arbejdsmiljø kan dække over flere forskellige emner, for eksempel skoleelevernes opførsel over for lærerne, hvordan lærerne behandles af deres ledere i deres dagligdag eller kvaliteten af arbejdspladserne, dvs. skolerne.

Havet når op til skolen i Attu

Forkvinden for skolebestyrelsen i Attu udtaler, at børnene og lærerne ofte lider af hovedpine, tit får næseblod og ofte er meget tørstige.

Der er mange skoler i Grønland, og de er alle forskellige, hvad angår indeklima og kvalitet. Der er en helt ny skole i Nuuk, Atuarfik Inussuk, som endnu ikke er taget i brug, mens mange andre skoler har været i brug i årtier.

En af de skoler, der har været i brug i mange år, er skolen i Attu. Udvidelsen af skolen i Attu har været benyttet så flittigt, at den før opførelsen i Attu blev benyttet som skole i

Attumi atuarfik. Qimaaffissiat uleruluttumi immamit anguneqartarput.

Qullissat. Da kulminen blev nedlagt i 1972, blev en del af skolebygningen genbrugt til en udvidelse af skolen i Attu.

Attu er en af de største bygder i Grønland med ca. 200 indbyggere. Der er under 30 elever og under 10 lærere i bygden. Forkvinden for skolebestyrelsen i Attu, Johanne Inuusuttoq, fortæller, at ved højvande når havet op over skolens fundament.

- Havet når helt op til skolen ved højvande, og derfor opstår der lugtgener. Skolebestyrelsen holder sine møder på lærerværelset. Lugtgenerne er ikke så voldsomme i dette lokale, men jeg får altid hovedpine efter møderne, fortæller Johanne Inuusuttoq.

Redaktionen af Ilinniartitsisoq erfarer, at da skolen i Attu blev bygget, blev tørven under skolebygningen ikke fjernet, og da vandet når op til dette område ved højvande, er det med til at øge lugtgenerne.

Flugtveje i tilfælde af brand bliver også spærret af havet ved højvande.

Tørst, hovedpine, næseblod.

I følge forkvinden for skolebestyrelsen i Attu, Johanne Inuusuttoq, er børnene i dagligdagen udsat for atypiske tildragelser, de godt kan være foruden. Hun fortæller,

at børnene konstant er tørstige og ofte får næseblod og hovedpine.

- Min datter er ofte plaget af hovedpine og vil ikke i skole, når hun har det sådan. Men jeg sender hende i skole alligevel, selvom jeg godt ved, det udgør en sundhedsrisiko. Det går måske også ud over hendes læring, udtaler Johanne Inuusuttoq og fortsætter: En af de andre forældre fortalte mig, at et af hendes børn er så træt efter skoletid, at barnet er begyndt at tage allergipiller. Et af hendes andre børn er ofte så træt, at barnet får sorte rander under øjnene.

Johanne Inuusuttoq må også beholde sin datter hjemme, når hun har perioder med konstant hovedpine.

Børnene er ikke alene om disse oplevelser. De har jo også lærere til at undervise sig. Desværre bliver lærerne også syge på grund af det dårlige indeklima på skolen.

- Lærerne har ofte hovedpine. Min datter fortæller, at de tit har vikarer, fordi deres lærer er syg. Det er ikke underligt, at lærerne bliver syge, de er der jo hver dag.

Bøger kasseret

Det dårlige indeklima på skolen i Attu har også medført, at man har måttet kassere nogle undervisningsmaterialer.

Lærerne har måttet kassere stof til håndarbejde samt adskillige bøger – nogle af dem helt nye – da de var gennemsyret af en ubehagelig lugt.

- Eleverne må for at beskytte deres bøger, tage dem med hjem fra skolen, fortæller Johanne Inuusuttoq.

Forkvinden fortæller, at skolebestyrelsen ofte drøfter skolens tilstand på deres møder. Men forkvindens muligheder for handling er begrænsede, da hun mangler sparring. Ikke desto mindre er hun utilfreds med skolens tilstand.

-Det er uacceptabelt. Det sted, hvor mine børn kommer dagligt, har et meget dårligt indeklima, selv om der konstant bliver luftet ud, og her er mit barn nødsaget til at møde op hver dag, hvis hun skal have sin skolegang, siger Johanne Inuusuttoq.

Attu er beliggende i Kommune Qeqertalik. I en artikel af KNR i oktober 2022, udtalte borgmester i Kommune Qeqertalik, Ane Hansen, at hun er bekendt med problemerne i Attu. Dengang udtalte hun desuden, at man vil bestrebe sig på at medtage en ny skolebygning i Attu i budgettet for 2023. Men en ny skolebygning er hverken med i budgettet for 2023 eller 2024.

DLF Kongres 2024

Ulluni 29.-30. oktober 2024 Danmarks lærerforening kongres ingerlanneqarpoq Tivoli Kongressimi. Tassani nunatsinniit peqataavugut IMAK siulittaasua Elna T. Heilmann uangalu Kirsten Sandgreen Sinniisoqarfik sinnerlugu peqataallunga.

Ukioq manna eqqartukkat soqutiginaateqarput siulittaasup Gordon Ørskov Madsenip aallarniilluni maannakkut pissutsit inissisimanerlu eqqartorpai.

Ukiuni qulini kingullerni ilinniartitsisut sulionnaartartut allamilu ator-nittartut amerliartorsimapput, allaat ukioq 2009-miit ilinniartitsisut 10.000 sulionnaarsimalutik. Ullumikkut katillutik ilinniartitsisut 28.000 ilinniartitsisutut sulingillat Danmarkiinarmi. Tamatuma kinguneraa vikarinik sulisitsineq annertooujussuaq pimmat. Allaat atuartut 9. klasse naagaangamikku, atuartuunerminni ukioq atuarfiusoq ataaseq vikareqarsimasarput. Tamanna ilikkagassatigut annertuumik eqquivoq.

Danmarks lærerforeningip siulersuisuunerisa maannamut aalajangineq naapertorlugu suliasaraat ilinniartitsisut ilinniarsimasut sulileqqinnissaat orniginarteqqullugu qanoq iliuuseqartariaqarneq. DLF-p siulittaasuata Gordon

Elna T. Heilmann aamma Kirsten Sandgreen.
Assi: Nammineq pigisaq.

Ørskov Madsenip annilaanngatigaa atuartut ilinnialernissaminut kajumissu-saat pitsaanngitsumik sunniute-qarsinnaasoq.

Aningaasatigut tamanna aamma politikerinut sipaarniutaasimavoq ilinniarnaqanngitsunik atorfinitsitsisarnermi. Taanna DLF-mi siulesuisut oqareennittut suliasarissavaat ilinniarsimasut pingaartinnerullugit atorfinitsineqartarnissaat. Ilinniartitsisut ilinniarsimasut 28.000-t atuarfeqarfinnut utertinniarutsigit ilinniartitsisut akissarsiaat atugas-sarititaasullu pitsaanerusariaqarput.

Ullumikkut Danmarkimi atuarfeqarfinnut aningaasaliisanerit

pitsanngoriarsimapput ukiunut siuliinut naleqqiullugit. Kommune atasiakkaat aningaasaliisanerat annertusisimammat. Sulilu siunissami aningaasaliisarneq pitsaannerusumik suli sulissutigineqassaaq.

Lærerprofession

Oqaluuserisassanut ilaatinneqarpoq Lærerprofession/ilinniartitsisutut sulisuuneq, DLF-p Lærerprofession/ilinniartitsisutut sulisuunermut tunngatillugu anguniagaata oqaasertai ullutsinnut naleqqussarneqarput.

DLF-p pingaartillugu anguniagaannut ilaatinneqarpoq: Meeqqat aturfiani ilinniartitsisut tamarmik ilinniarsimasuunissaat, tassanilu ilinniar-titsisut pitsaassusilimmik fagligimik naleqqussartu-artariaqartut; sulisuunerat kivitsinissaallu iluaqu-taaniassammat atuartu-

nut, inuiaqatigiinnut ilinniartitsisutullu sulisuunermut.

Ilinniartitsisutut sulisuunerpup ilisarnaatigissagai:

- Atuartitsineq pitsaassusilimmik ingerlassinnaallugu, aallaaveqassalluni ilisimasanik tungavilerluarsimasunit.
- Akisussaaffeqarluni piviusunngortitseqataaneq. inuiaqatigiit naleqartitaat aammalu atuarfik pillugu inatsimmi anguniakkat aallaavigalugit.
- Akisussaassuseqarluni naammassissallugit Meeqqat atuarfiani atuartitsinermut tungassuteqartut tamassaa; nammineerluni aammalu suleqatit peqatigalugit.
- Aaliangiisinnaassuseqassalluni ilikkarsarnermut (didaktiske) periutsinillu (metodiske) tunngasunik atuartitsinermi atugassanik.
- Atuartitsinermi periusissat isumaqatigiissutigisinnaallugit ilinniartitsisutut suliaqartutut aammalu suleqatit su-

leqatigalugit.

- Ilinniartitsisutut sunniteqaqataaniassalluni ilinniartitsisunngorniartarnerup ingerlanneqartarneranut aammalu ilinniartitsisut nutaat suliaassaannut isertilluarnissallugit.

Uku qulaani eqqartorneqartuni sinniisoqarfimmi ilaasortat oqaaseqatut oqariartuutigaat, ilinniartitsisut naammasserusuttuaannarlugit. Taamaattorli pingaarteqarlunnartoq sulisitsisut sulinermi atugassarititaasut pitsaasuunissaannik eqqummaarittariaqartut pitsaasuutitsillutillu. Taamaattumik qulaani allattukkat anguneqassappata ilinniartitsisusugut suliffitsinni nipaannata tunuarsimaaratalu suleqataasariaqartugut, sulinitinni atukkatta pitsaasuunissaat anguniarlugit.

Ilinniartitsisunngorniat.

Danmarkimi ilinniartitsisunngorniartarneq assut ukkatarineqarpoq, taakkuuppummi siunissami ilinniartitsisussat. Naliginnaasumik ilinniartitsisunngorniat

naammasserlaat ukiuni kingulliunerusuni ukiut 3-t sulinnariarlutik suliffeqarfinut allanut nuuttarsimapput atorfitsik qimallugu. Taamaattumik naammasserlaat iinniartitsisunik ilinniarsimasunik siunnersorteqartarnissaat pingaatinneqarpoq. Kiisalu ilanngullugu ilinniartitsisutut sulilluni misiliinermi atugassarititaasut pitsaasut anguniarneqarput anigaasaliissutillu amerlanerusut suliffimmi misiliinermi pisariaqarlutik.

Ilanngullugu taakkartorneqarpoq ukiut kingulliit ilinniartitsisunngorniarnermi special pædagogik peerneqarnikuusoq maannakkut ilinnialeqqissinnaalersimanera tamanna assut pitsaavoq, ukiuni kingulliunerusuni meeqqat immikkut pisariaqartitsisut amerliartormata. Ilanngullugu eqqaaneqarpoq meeqqat sakkortuumik qisuariartarnerat peqqarniittarnerallu nukinnut atukkanut sakkortusinnaasartoq. Angajoqqaat naammagittaallior tartut amerlallutik ilinniartitsisut pillugit naammagittaalliorlutik uffa massa merartik sakkortuumik ilior-

tuusoq.

Ukioq manna Danmarks lærerforening ukiunik 150-ingortorsiorluni nalliuttorsiorpoq. Tamanna nuannersumik nalliussineqarpoq. Ataatsimeersuarnerup naammassinerani isiginnaartitsisoqarlunilu erinarsoqatigiinnik erinarsortoqarpoq. Statsmini-

ster Mette Frederiksen takkuppooq nuannersumillu oqalugiarluni. Taamaalilluni DLF Kongres naammassivoq ukioq manna aamma pissarsiaqartitsilluni.

Qujavugut sinniisoqarfik sinnerlugu DLF Kongres-imut peqataatinneqartaratta. Nunanneqaaq taamatut nunar-

put sinnerlugu aallartitaalluni, pissarsiaqarnaqaaq pissarsiallu ilaasortanut ingerlateqqikkusunnartaqaat.

Elna Heilmann,
IMAK-imi siulittaasoq, Nuuk.
Kirsten Sandgreen, TR, Atuarfik Mathias Storch, Ilulissat.

DLF Kongres 2024

Den 29.-30. oktober 2024 blev Danmarks Lærerforenings kongres afholdt i Tivoli Kongres. Fra IMAK deltog forkvinden Elna T. Heilmann, og på Repræsentantskabets vegne deltog jeg - Kirsten Sandgreen.

Der blev i år taget nogle interessante emner op. Formand Gordon Ørskov Madsen indledte med at tale om de nuværende forhold og gav en statusopdatering.

Gennem de sidste 10 år er flere og flere lærere stoppet og i stedet gået over til andet arbejde. Siden 2009 er antallet nu oppe på 10.000. Alene i Danmark er der samlet set 28.000 lærere, der er stoppet med at arbejde som lærere. Dette har medført, at antallet af vikarer er meget højt. Når eleverne er færdige med 9. klasse, har de alt i alt haft vikarer i 1 år. Dette går hårdt ud over læringen.

En af de vedtagne opgaver for hovedbestyrelsen i Danmarks Lærerforening er at gøre en indsats for at gøre det attraktivt for de uddan-

nede lærere at vende tilbage til lærerarbejdet. DLF's formand, Gordon Ørskov Madsen, er bange for, at situationen kan have en negativ effekt på elevernes motivation til at påbegynde en ungdomsuddannelse.

Det har også været en økonomisk besparelse for politikerne at ansætte ikkeuddannede lærere. Som nævnt vil det også være en opgave for bestyrelsen i DLF at gøre en indsats for, at der fortrinsvis ansættes uddannede lærere. Hvis vi vil have de 28.000 læreruddannede tilbage til folkeskolen, må løn og arbejdsvilkår forbedres.

Bevillingerne til folkeskolen i Danmark er i dag blevet bedre i forhold til tidligere. Bevillingerne i de enkelte kommuner er også forbedret. Men der skal fortsat arbejdes på at opnå større bevillinger fremover.

Lærerprofessionen

Et af emnerne var lærerprofessionen. DLF's definition af lærerprofessionen er blevet tilpasset. Det er et vigtigt mål for DLF, at alle undervisere i folkeskolen er uddannede, og at lærerne fagligt og kvalitetsmæssigt tilpasser sig, således at deres indsats og løft af opgaverne bliver til gavn for elever, samfundet og lærerprofessionen.

Lærerprofessionen er kendetegnet ved:

- at varetage undervisning af høj kvalitet, der bygger på solid viden
- at tage ansvar for at virkeliggøre samfundets værdier jf. folkeskolens formål
- at tage ansvar for løsning af individuelle og fælles opgaver i tilknytning til skolens undervisning
- at kunne træffe didaktiske og metodiske valg om undervisningsmidler
- at have et kollegialt

samarbejde om metodevalg i undervisningen og lærergerningen

- at medvirke aktivt til lærerstuderendes uddannelse og nye læreres introduktion til faget

Deltagerne fra Repræsentantskabet udtalte, at vi som lærere altid stræber efter at virkeliggøre disse udsagn.

Dog er det vigtigt, at arbejdsgiverne er opmærksomme på at sikre de bedste vilkår for arbejdet. Derfor må vi som lærere til stadighed ytre os og ikke være tilbageholdende i vores samarbejde for at forbedre vores arbejdsvilkår, så ovenstående kan realiseres.

De lærerstuderende.

Der var stor opmærksomhed omkring læreruddannelsen i Danmark, da det er de studerende, der skal varetage lærerarbejdet i fremtiden. Gennem de senere år er de færdiguddannede lærere typisk ansat som lærere i tre år, før de går over til et andet arbejde. Det er derfor vigtigt, at de nyuddannede lærere til-

deles en erfaren lærer som mentor ved ansættelsen.

Desuden arbejdes der på at sikre bedre vilkår for lærerpraktikanter, ligesom det er nødvendigt at afsætte flere midler til praktikperioden.

Endvidere blev det nævnt, at specialpædagogik gennem de senere år har været fjernet fra læreruddannelsen, men at det nu igen er muligt at tage faget på læreruddannelsen. Dette er yderst positivt, da antallet af børn med særlige behov er vokset gennem de senere år. Det blev i den forbindelse også nævnt, at voldsomt udadreagerende børn i samme periode har krævet mange ressourcer. Antallet af forældre, der klager over lærerne, er også vokset, selv i de tilfælde hvor barnet er udadreagerende.

Danmarks Lærerforening fejrer sit 150-års jubilæum i år, hvilket blev fejret på bedste vis. Ved afslutningen af kongressen var der både et teaterstykke og korsang. Statsminister Mette Frederiksen kom og holdt en fin tale. Således sluttede DLF's Kongres i år med et godt udbytte til alle.

Vi takker for at kunne deltage på DLF's Kongres på vegne af Repræsentantskabet. Det var dejligt at kunne deltage på Grønlands vegne, og vi vil meget gerne viderebringe kongressens resultater til de andre medlemmer.

Elna Heilmann, Forkvinde for IMAK, Nuuk.

Kirsten Sandgreen TR, Atuarfik Mathias Storch, Ilulissat

Ilinniartitsisut nerisarfimmi allaffeqartut

Maniitsumi Efterskolip initai arlallit oqoqarput. - Sulisut atuartullu naammagittaqaat, efterskolimi TR-i oqarpoq.

Maniitsumi Efterskolimi init atuartitsiviit arlallit, ilinniar-titsisut inaat atuartullu 70-t ineqarfiat atorsinnaanngillat. Taakkuami oqoqartut silaannaluttullu taamaakkamik peq-qissutsimut aarlerinartorsi-ortitsisinnaasut, Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfik tusagassiorfinnut juuni aallartittoq nalunaaruteqarpoq.

Kristian Kristoffersen, Maniitsumi Efterskolimi 2012-imit ilinniartitsisuuvoq.

Matematikkimik, silamiinnermik piniarnermillu atuartitsisarpog. Ilinniartitsisoqatigiinni TR-itut aamma atuuffeqarpoq.

Taassuma ilinniartitsisutut maannakkorpiaq atugai, sul-livinni avatangiisinut allanut sanilliullugit pitsaannginne-

rusutut oqaatigineqarsinnaaput.

Allaffeqarniarneq maannak-kut ilungersunartorujussuuvoq. Nerisarfiup qinnguatu-ngaani ajattuartagannguanik iigaasaliinnarlugu, nikuikkaangatta nerisut takusinnaasarlugit allaffeqarpugut.

Oqaloqateqarniarluni atuar-titsinissamullu piareersarniarluni soorunami erloqinar-torujuusinnaavoq. Ilaanni nipituallaaraangat, sanilerisaruunniit atuartunut attaveqaa-taasoq oqaloqateqaraangat, aneqqaarallaannartariaqartarpunga, Kristian Kristoffersen oqarpoq. Taanna aamma oqarpoq, pissutsit taamaan-nerat pisariaqanngitsumik utaqqinernik kinguneqartartoq.

Kristian Kristoffersen, ilinniartitsisoq. Assi: Nammineq pigisaq.

- Ilinniartitsisunik TR-itut oqaloqateqassagaangama init atorneqarsinnaasut ikit-suararsuunerat peqqutigalugu inimik atorneqarsinnaasumik, inoqanngitsumik, pissarsioqqaartariaqartarpunga, Kristian Kristoffersen oqarpoq.

Ilinniartitsisup silamiinnermik piniarnermillu nuannarisallip, Maniitsumi Efterskolimi ilinniartitsisuunermini init allaffittut atornikuusani, nuttartarnertik peqqutigalugu amerlammata, qassiu-neri eqqaamanagillu kisisinnaanngilai.

Maannakkorpiaq inissisimaneq

Maniitsumi Efterskolimi meeqqat ukioq manna aappaagulu atuarfiusumut atu-alertut 40-t inorpaat.

Taakkua ilinniartitsisutik peqatigalugit niaqorlukujunne-rit tipimiuunerit ajoraluar-tumik ulluinnarsiutigaat.

Meeqqat Maniitsumi Majo-riap atuartunut ineqarfiani maanna najugaqarput, ef-terskolimulli ullaat tamaa-sa, ilaanni sila atoruminaak-kaluaq, minutsit qulit ator-

lugit pisullutik neriartorlu-tillu atuariartortarput. Init maannakkut atuartitsiviu-sinnaasut atuarfimiittut marluupput. Taakkua misis-suinermi naammaginartu-tut nalilerneqarput.

Nipilersortarfik aamma pi-niarnermik silamiinnermil-lu atuartitsivik illoqarfiup ilaani sissamiippoq, pisulluni ornittariaqarluni.

- Sulisut atuartullu naam-magittaqaat, Kristian Kristof-fersen oqarpoq.

“Uggornaqaaq”

Maniitsumi Efterskolimi pis-sutsit maanna taama inne-rat siusinnerusukkut atuar-titsisarnernut ulluinnarnilu pisartunut assersuunneqar-sinnaanngillat. Tamannalu ilinniartitsisoqatigiit naam-maginangitsutut oqariar-tuutigisaraat, aalajanger-neqartullu allatut ajornar-tumik naleqqussarfigipal-lattariaqartaraat, ilinniar-titsisoqatigiit TR-iat oqalut-tuarpoq.

Meeqqat atuartut ukioq manna ikinnerunerat aamma allaaquteqarpoq. Amerla-nerullutimmi kinaassutsit

amerlanerullutillu kamma-laatitaartortoqarnerusarpoq. Pissutsilli tamakkua maanna atuutinngillat, meeqqallu tassani “akiliisuunerat” ilua-rineqanngilaq.

- Uggornaqaaq, nalunngikka-luarlugu tamakkiisumik tigu-sisimasuugutta allaanerus-sagaluartoq. Massakkut 39-nnaaneranni takusinnaale-reerparput atuartut akornan-ni pissutsit misigisaallu allaa-nerusut. Ataatsimoornerat siulerisartagaannniit allaa-neruvoq, taamaattumik neri-uppunga aappaagu atuarfi-usoq aallartippat tamakkii-sumik atuartoqaleqqikku-maartoq, Kristian Kristof-fersen oqarpoq.

Taassuma efterskolip isu-maanut tulluartumik nutaar-suarmik illutalimmik atuarfit-taarnissaq soorunami kissaa-tigigaluarpaa.

-Taamaattoqaraluarpat soo-runami aamma atuartunut tunniussinnaasarput anner-tunerujussuusinnaavoq, Kristian Kristoffersen nagga-siivoq.

Lærere med kontor i kantinen

Der er skimmelsvamp i flere lokaler i Maniitsumi Efterskole – både ansatte og elever er meget tålmodige, siger efterskolens tillidsrepræsentant.

Ilinniartitsisut allaffiisa ilaat nerisarfimmiipput. Assi: Nammineq pigisaq.

Flere undervisningslokaler, lærerværelset og 70 elevværelser i Maniitsumi Efterskole kan ikke benyttes. Departementet for Uddannelse meddelte i en pressemeddelelse i begyndelsen af juni, at de er ramt af skimmelsvamp og med dårligt indeklima og derfor udgør en sundhedsrisiko.

Kristian Kristoffersen har været lærer på Maniitsumi Efterskole siden 2012. Han underviser i matematik, udeliv og fangst, og fungerer

som tillidsrepræsentant for lærerne.

De arbejdsvilkår vi har lige nu, må siges at være meget ringe i forhold til de arbejdsmiljøforhold, der hersker på andre arbejdspladser.

- Administrationen er meget udfordret lige nu. Vi har kontor i et hjørne af kantinen, som vi har afskærmet med mobile skærme, og når vi rejser os, kan vi se alle, der spiser der. Det er selvfølgelig meget problematisk at skulle føre samtaler og at forbere-

de sin undervisning. Når der bliver for meget larm eller når min sidemand, som er kontaktperson for eleverne, skal have samtaler, må jeg gå uden for, fortæller Kristian Kristoffersen.

Han fortæller også, at forholdene også medfører unødigt ventetid.

- Når jeg skal føre samtaler som tillidsrepræsentant, må jeg først lede efter et ledigt lokale, da antallet af anvendelige rum er meget begrænset, siger Kristian

Kristoffersen.

Læreren med stor interesse for udeliv og fangst har ikke tal på, hvor mange lokaler, han har benyttet som kontor i den tid, han har arbejdet på efterskolen.

Nuværende status

Der er under 40 elever på Maniitsumi Efterskole i dette skoleår. Sammen med deres lærere har de desværre en dagligdag med hovedpine og lugtgener.

Eleverne er for tiden indkvarteret i Majoriaq kollegier, og har i al slags vejr ca. 10 minutters gang hver morgen til efterskolen, hvor de får deres morgenmad og hvor undervisningen foregår. Der er i dag to lokaler, der kan benyttes til undervisning på skolen. De to lokaler blev vurderet som egnede under en undersøgelse. Musikloka-

let og lokalet til undervisning i udeliv og fangst er i en anden del af byen, nær vandet, og kræver, at man må forlade skolen og gå der ud.

- Medarbejderne og eleverne er meget tålmodige, siger Kristian Kristoffersen.

“Det er ærgerligt”

Forholdene på Maniitsumi Efterskole i dag kan på ingen måde sammenlignes med undervisningen og dagligdagen i de foregående år. Lærerrådet påpeger, at forholdene er meget utilfredsstillende, og lærernes tillidsrepræsentant fortæller, at de har måttet tilpasse beslutningerne.

Det er også anderledes, at der er færre elever i år. Når der er flere elever, er der flere personligheder og der bliver skabt flere venskaber.

Det gælder ikke nu, og der er

utilfredshed med, at det er eleverne, der må betale prisen.

- Det er ærgerligt, når vi ved, at hvis vi havde kunnet optage flere elever, havde forholdene været anderledes. Nu hvor de kun er 39, kan vi se, at forholdene blandt eleverne og deres oplevelser er anderledes. De er sammen på en anden måde end deres forgængere, jeg håber derfor, at vi igen kan få det fulde elevtal til næste skoleår, siger Kristian Kristoffersen.

Ikke underligt ønsker Kristian Kristoffersen, at de kan få en helt ny skolebygning, som er tilpasset til ideen med efterskolerne.

- I så fald, vil vi selvfølgelig også kunne tilbyde eleverne meget mere, slutter Kristian Kristoffersen.

Aaqqissuisoqarfik/Redaktion

Elna Heilmann. Akisussaalluni aaqqissuisoq. Ansvarshavende redaktør.

Andreas Wille. Tusagassiortoq. Reporter.

Simon Lennert IMAK-ip allaffeqarfianit. IMAK's sekretariatet.